

A Fővárosi Ítéltábla a Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző ügyvéd: dr. Fodor Tímea) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a Kosik Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző ügyvéd: dr. Kosik Kristóf) által képviselt I.rendű alperes neve Szerkesztősége (I.rendű alperes címe.) I. rendű alperes és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe.) II. rendű alperes ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. május 23. napján kelt 122.P.20.904/2018/13. számú ítélete ellen az alperesek részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletében elrendelt helyreigazító közleményből az „és hogy a ... cégcsoport felperes neve vállalkozása" szövegrészt.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A peres felek a perben felmerült első- és másodfokú perköltségeiket maguk kötelesek viselni.

Kötelezi a felperest és a II. rendű alperest, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak 48.000 (negyvennyolcezer) - 48.000 (negyvennyolcezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a ...hu hírportálon 2018. január 4-én cikk jelent meg „Tanúk állítják: a ...-felé iskolaszövetkezetek fő feladata az ...-s és a ...-s pártmunka volt" címmel, amelyet utóbb a hírportál helyreigazított.

Az I. rendű alperes által szerkesztett ... napilapban 2018. január 5-én cikk jelent meg „Pártmunkát végzett ... szövetkezete" címmel. Az írás leadje beszámolt arról a ..., egy másik internetes sajtótermék híradására hivatkozva, hogy a ... Zrt. volt dolgozóinak nyilatkozatai alapján egyebek mellett ...-s tüntetésekre való mozgósítás és aláírás gyűjtés volt a feladata ... cégeinek. Egyikük azt állítja, hogy felperestől is érkeztek utasítások.

A cikkben a 2018. január 4-én a ... által közzétett cikkben megszólaló két dolgozó nyilatkozatára utaltak, mely szerint az alkalmazottak azt állították a hálózat által szervezett egyik fő munkatevékenység a szórólapozás és standolás volt a 2014-es választások idején. Beszámolójuk szerint az ..., a ... és az ... jelöltjei szórólapjainak osztogatásához, valamint a standoknál aláírás

gyűjtéséhez volt szükség diákmunkásokra. A cikk kitért arra is, hogy egy ... pártpolitikai feladataira rálátó volt szombathelyi vállalkozó is névvel ellátott nyilatkozatot juttatott el a ...nak. A férfi állítása szerint a cégcsoport valójában a felperes és a ... vállalkozása, a rendszer célja pedig egy mozgósítható tömeg felépítése. Elmondta, hogy a sajtó által is bemutatott, az ...tól érkező utalások nem kölcsönök voltak, hanem a bérek fedezete. A felperes családi cége a pénzkimentést is segítette oly módon, hogy miután végrehajtás alá vonták a ... folyószámláit, a kiállított számlákra kedvezményezettként valamilyen ...hoz köthető céget jelöltek meg. A cégcsoport ... pártjától kapott feladatai a tüntetésekre történt mozgósításra is kiterjedtek. Az informátor arról is beszámolt, hogy a kampányok során vállalt fellépéseiért ... is a ...tól kapta a honoráriumát és a cégben a pártfelügyelő tisztségét betöltő személy ... szombathelyi elnöke, ... volt, aki az egyik érintett iskolaszövetkezetben is munkát vállalt.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest olyan tartalmú helyreigazító közlemény közzétételére, miszerint a cikkükben valótlanul híresztelték, hogy felperes neve utasításokat adott dr. ... cégeinek és hogy a ... cégcsoport felperes neve vállalkozása. Előadta, hogy a helyreigazítani kért közlések minden ténybeli alapot nélkülöznek. A felperesnek vagy a ...nak irányítási, döntési, utasításadási jogköre a ... Zrt. vonatkozásában nem volt.

Alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Indítványozták az eljárás megszüntetését arra hivatkozva, hogy a felperes a keresetleveléhez a kifogásolt közléseket tartalmazó sajtóterméket eredetben teljes terjedelemben nem csatolta.

Érdemi ellenkérelmükben azzal védekeztek, hogy a perbeli közléseket tartalmazó cikk egy politikai vita keretében íródott, amelynek alapja az a nagy közérdeklődésre számot tartó büntetőeljárás, melynek első számú gyanúsítottja ..., és amely büntetőeljárás a ... által vezetett ... Zrt. tevékenységére fókuszál. A média nemcsak a büntetőeljárással, hanem a felperes, a ... és az ... diákszövetkezetekkel, és ...val való kapcsolatát is vizsgálja. Ennek apropóján jelent meg az írás. Megítélésük szerint nem hagyható figyelmen kívül a PK 12. számú állásfoglalásnak III. pontja, amely szerint amennyiben politikai vitát érintő közléseket sérelmez az érintett a sajtóperben, akkor vizsgálni kell az előzményeket és jelen esetben azt, hogy a felperes hogyan kötődött a ... által vezetett céghez, illetve a diákszövetkezetekhez.

Kérte a PK 12. számú állásfoglalás alapján annak figyelembe vételét, hogy a sérelmezett közléseket nem formális tartalmuk szerint kell vizsgálni, azaz nem cégjogi értelemben, hanem annak van jelentősége, hogy közismert és a felperes által sem vitatott tény, hogy az ... Zrt. három kölcsönt adott a ... Zrt. részére. Megállapítható, hogy a pénz biztosításával befolyást gyakorolt a ... Zrt.-re a felperes által vezetett cégcsoport, ily módon a felperes is. Jelentőséget kell tulajdonítani a felperes közszereplői minőségének. Erre tekintettel a Ptk. 2:44. §-a alapján a felperesnek az átlagosnál nagyobb tűrési kötelezettsége van.

Kérték figyelembe venni ... tanúvallomásának részletét, amelyet a csatolt büntetőeljárási jegyzőkönyv rögzített, valamint kérték meghallgatni ... tanút, aki a cikkben hivatkozott szombathelyi vállalkozó.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. rendű alperest, hogy 5 napon belül az általa szerkesztett ... című napilap 2018. január 5-én megjelent számában „Pártmunkát végzett ... szövetkezete” címmel megjelent cikkel azonos helyen és betűszedéssel tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt: „Helyreigazítás: 2018. január 5-én a ... napilapban közzétett »Pártmunkát végzett ... szövetkezete« című cikkünkben valótlanul híreszteltük, hogy felperes neve utasításokat adott dr. ... cégeinek, és valótlanul híreszteltük, hogy a ... cégcsoport felperes neve vállalkozása.”

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 38.100 forint perköltséget, valamint a Magyar államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság döntésében idézte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 176. § (1) bekezdés j) pontját, Pp. 496. § (5) bekezdés b) pontját. Kifejtette, hogy a kifogásolt közlések értelmezéséhez a cikkből hiányzó minimális tartalmú szövegrészre nem volt szükség. Az I-II. rendű alperesek által megjelölt okból az eljárás megszüntetésére pedig nem volt lehetőség. Mindezek alapján elutasította az eljárás megszüntetése iránti kérelmet és a keresetet érdemben vizsgálta.

Döntésében idézte a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdését, a PK 12., PK 13., PK 14. és PK 15. számú állásfoglalásokat. Kiemelte a PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel, hogy a kifogásolt közléseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A III. pont értelmében a véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

Idézte a BDT2012. 2653. számú eseti döntést a tényállítás vélemény elhatárolása tekintetében, valamint a Fővárosi Ítéltábla egyes eseti döntéseit, amelyekből kitűnik, hogy amennyiben a véleménynyilvánításként értékelendő következtetés nem nélkülöz minden alapot, azzal szemben sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

Indokolása szerint az alperesi védekezésre figyelemmel abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a sérelmezett kijelentések a teljes szövegkörnyezet alapján megalapozott következtetésnek vagy kellő ténybeli alappal rendelkező értéktételeknek tekinthetők-e.

Ahu hírportálon megjelent cikket akként értékelte, hogy az önmagában nem alkalmas arra, hogy kellő ténybeli alapot teremtsen a kifogásolt közléseknek, különös figyelemmel arra is, hogy a perbelivel lényegében megegyező kijelentések helyreigazításra kerültek.

Megítélése szerint ... tanúvallomása sem tartalmaz olyan információt, ami a sérelmezett közlésekkel összefüggésbe hozható. A tanú azon elmondása ugyanis, hogy az ...-nek végeztek iskolaszövetkezeti szervezésben diákok szórólapozást, további, a felperessel összefüggésbe hozható adatok hiányában semmilyen módon nem vonatkoztatható a felperesre. Erre nem adhat alapot az sem, ha egyes szövetkezetekben a ... egyes politikusai bizonyos tisztségeket betöltöttek, mivel ebből nem következik, hogy szövetkezeti szervezésben diákok végeztek pártmunkát a pártnak.

A köztudomásúnak tekintett tények sem szolgáltatnak kellő ténybeli alapot a kifogásolt tartalmú következtetések levonására. Abból ugyanis, hogy egy gazdálkodó szervezet egy másikkal, akár jelentős összegű, kölcsönt nyújtott, nem állapítható meg még az átlagolvasó számára sem, hogy a felperes a ... Zrt. felett meghatározó befolyást gyakorol, a felperes pártelnöki tisztségéből sem eredhet az, hogy a felperes által vezetett párt részére az adós gazdálkodó szervezet szövetkezeti szervezésben diákmunkát biztosított.

Mindezek alapján az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy a sérelmezett közlések kellő ténybeli alappal rendelkező, az egyszerű logika szabályai szerint megalapozott következtetések lennének, ezért valótlan tényállításnak minősültek.

Az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság indokolása szerint valótlan tényállítások közléséért fennálló felelősség alól nem mentheti ki magát önmagában a társadalmi, politikai vitára való hivatkozással sem. Nincs jelentősége ezért a Ptk. 2:44. §-ban foglaltaknak sem, mivel a közéleti szereplő is jogosult a jóhírnevét sértő állításokkal szemben személyiségvédelemre, ily módon sajtó-helyreigazításra.

... tanúkenti meghallgatására irányuló indítványt mellőzte, figyelemmel arra, hogy jelen perben és más sajtóperekben történő idézhetőségének akadályára vonatkozó adatok alapján a tanú meghallgatása a sajtóperek soron kívüliséget előíró szabályai mellett nem vagy csak aránytalanul hosszú idő elteltével lett volna foganatosítható. Ezt úgy értékelte, hogy a felajánlott bizonyítás a Pp.

498. § (2) bekezdés a) pontjával ellentétes, mivel nem valószínű, hogy a tanú idézhető lesz, így a védekezésben foglaltak igazolására alkalmas vallomást sem tehet. Utalt arra is, hogy a tanú idézése a megadott címről nicht behoben/unlcaimed jelzéssel érkezett vissza, ami a magyar kézbesítési szabályok szerinti nem kereste jelzés megfelelője.

Mindezekre tekintettel a keresetnek helyt adott és a PK 15. számú állásfoglalásnak megfelelően határozta meg a helyreigazító közlemény tartalmát.

A Pp. 499. § (1) bekezdésére figyelemmel a II. rendű alperest marasztalta a perköltségben. A felperes pernyertességére figyelemmel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján határozott a perköltségről.

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Elsődlegesen kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan kérték az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára.

Fellebbezésüket egyrészt arra alapították, hogy a cikk egészét tekintve egyértelműen társadalmi, politikai vitát dolgozott fel az alperes. Megismételték az arra vonatkozó álláspontjukat, hogy jelentősége van annak, miszerint a ... politikussal szemben indul nagy közérdeklődésre számot tartó büntetőeljárással összefüggően foglalkoztatták a sajtót azok a körülmények is, hogy a cégcsoportnak milyen kapcsolatai vannak ...-s és ...-s politikusokkal, a cikk is ezeket a kapcsolatokat vizsgálta. Hangsúlyozták, hogy abból a szempontból, hogy politikai vita tárgyú-e egy cikk nem annak van jelentősége, hogy az adott sajtóközlemény tár fel minden pro-kontra érvet, hanem annak van jelentősége, hogy az adott közlemény a társadalomban elindít-e olyan folyamatot, amiről az emberek beszélnek, vitáznak. Érvelésük szerint közéletet érintő kérdésben akkor tud vitázni a társadalom, ha a sajtón keresztül olyan információkhoz jut, amelyek vita - jelen esetben politikai vita - tárgyai lehetnek. Jelen esetben is erről van szó, az újságíró leköszölte azokat a tanúk által elmondott nyilatkozatokat, amelyekről lehet vitázni.

Hangsúlyozták, hogy egy politikai vita tárgyú sajtóközleményben a PK 12. számú állásfoglalás III. pont 3. bekezdés értelmében is olyan tényállítások lehetnek, amelyekre vonatkozóan esetenként éppen a rendelkezésre álló előzmények, adatok alapján állított, illetve feltételezett tények valósága vagy valótlanúsága a vita tárgya. Ez esetben sem lehet helye sajtó-helyreigazításnak.

A fentiekre tekintettel kérték, hogy az elsőfokú bíróság okszerű mérlegeléssel állapítsa meg a tényállást, aminek eredményeként az anyagi jogi minősítést megváltoztatva a keresetet utasítsa el. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság fentiekre tekintettel okszerűtlen ténymegállapításokat tett ítéletében, az Smtv. 12. § (1) bekezdése, a Pp. 496. § (1) bekezdését és a PK 12. számú állásfoglalásban rögzítetteket nem megfelelően alkalmazta.

Hivatkoztak arra is, hogy a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését a másodfokú bíróság. Erre hivatkozással kérték ugyanezen okból az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását.

Fellebbezésüket azzal is indokolták, hogy az elsőfokú bíróság eljárása sértette a Pp. 267. §-ában és 268. § (2) bekezdésében foglaltakat, valamint a szabad bizonyítás elvét, mivel az alperesek által rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat figyelmen kívül hagyta, illetőleg az alperesek bizonyítási indítványának nem tett eleget.

Sérelmezték ebben a körben, hogy a tanúbizonyítási indítványt elutasította az elsőfokú bíróság. Hivatkoztak arra, hogy az a körülmény, hogy a ... bizonyítékok előterjesztése helyett úgy döntött, hogy érdemben nem bocsátkozik perbe és önként közzéteszi a helyreigazítást, nem eredményezheti azt, hogy az elsőfokú bíróság elzárja a jelen per alperesét a bizonyítás lehetőségétől.

Álláspontjuk szerint a Pp. 498. § (2) bekezdés a) pontját is sérti az ítélet, mert a ... helyreigazítására hivatkozással nem következtethetett volna az elsőfokú bíróság arra, hogy a felajánlott bizonyítéktól eredményesség nem várható.

Kiemelték, hogy a szabad bizonyítás elvébe, illetve a Pp. 267. §, 268. § (2) bekezdésébe is ütközik az ítélet, mivel nem állt az alperesek rendelkezésre más bizonyítási eszköz, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a tanút ismételten nem idézte, nem élhetett a rendelkezésre álló bizonyíték bíróság elé tárásával az alperes. Az indítvány elutasítására a sajtóper gyors lefolytatására vonatkozó kötelezettség, illetőleg a tanú idézhetőségének akadályára vonatkozó adatok sem szolgálhatnak indokul. A tanú elővezetését is el lehetett volna rendelni. Álláspontjuk szerint a bizonyítási indítványt szabályszerűen terjesztették elő, nem állt fenn olyan, a Pp. 268. §, 276. § (4) bekezdése szerinti körülmény, amelyre figyelemmel a bizonyítékok mellőzésének lett volna helye. A jogvita elbírálása szempontjából pedig szükségtelennek nem volt tekinthető a bizonyítás lefolytatása.

Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által csatolt tanúvallomást sem vette figyelembe bizonyítékként, arra hivatkozással, hogy az nem tartalmaz olyan információt, ami a sérelmezett közlésekkel összefüggésbe hozható.

Álláspontjuk szerint a következtetés okszerű volt, másrészt a sérelmezett közlést az átlagolvasó szemszögéből kell vizsgálni. Ennek alapján pedig az állapítható meg, hogy egy átlagolvasó szempontjából az ... és a ... azonos érdekkörhöz köthető, mivel a ... az ...-ből jött létre, így a két entitás az átlagolvasóban gyakorlatilag összeolvad, azonos jelentéstartalommal bír.

Ezen túl az átlagolvasó szempontjából egy párt vezetője gyakorlatilag a párttal azonos, ezért az átlagolvasó a párt egy tagjától érkező utasítást automatikusan a pártelnök által adott utasításnak értékelhet, hiszen minden a párttal kapcsolatos megnyilvánulás egyben a pártelnök, mint a párt képviselője, a párt arca kifejeződésének minősül.

Hivatkoztak arra is, hogy a tanú közokiratba foglalt nyilatkozatot tett a hamis vallomás törvényi következményeinek figyelmeztetését követően, jogsértő volt a bizonyíték figyelmen kívül hagyása a közokirati tartalomra figyelemmel, és az elsőfokú ítélet sértette a Pp. 323. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltakat is.

Mivel a fentiek alapján az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyes következtetésre jusson, kérték az eljárási szabálysértésekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását, figyelemmel arra, hogy az ítélet érdemben a bizonyítási indítvány elutasítására, valamint a feljelentés és a ... cikkének, mint a sérelmezett cikk forrásának a figyelmen kívül hagyására tekintettel nem felülbírálnak.

Kérte fentiek alapján a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontja szerint a felülbírálati jogkör gyakorlását. A bizonyítékok mellőzésével, valamint figyelmen kívül hagyásával az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményéből okszerűtlen következtetést vont le, a megállapított tényekből pedig a PK 12. számú állásfoglalásban foglaltak téves alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy az alperes helyreigazításra köteles.

Kérték továbbá a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontjának alkalmazását is, akként, hogy az elsőfokú eljárás során csatolt feljelentést a másodfokú bíróság bizonyítékként vegye figyelembe, illetve ...t tanúként hallgassa meg. Kérték az elsőfokú ítélet Pp. 369. § (4) bekezdése szerinti felülbírálatát is, melynek keretei között az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésének hibáit kiküszöbölheti a másodfokú bíróság a helyes anyagi pervezetéssel és bizonyítás lefolytatásával.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló tényeket helyesen értékelve, a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően alkalmazva hozta meg ítéletét.

Kiemelte, hogy a sérelmezett közléseket az eredeti cikk közlője a ...hu cikk írója az általa állítólagosan megszólaltatott tanúktól származó közlésként, a tanúk szavaiként adta elő, azaz nem lehet szó valamely tényekből levont következtetésekből, hiszen a sérelmezett közlések ily módon alperesi cikkben valótlan tények híresztelésének minősülhetnek csak, nem a cikkíró gondolatait közvetítik, hanem a tanúk szavait híresztelik.

A felperes álláspontja szerint az alperes jogi érvelése ellentmondásos a körben, hogy a sérelmezett közlést tényállításnak vagy véleménynek tekintik-e, hiszen az sem derül ki pontosan, hogy ... tanút a sérelmes közlés valóságtartalmának vagy megalapozottságának alátámasztására tartja szükségesnek meghallgatni.

Hangsúlyozta, hogy a tárgybeli sérelmezett közlések nem eshetnek a vélemény kategóriájába, azok ugyanis a bizonyíthatósági teszt alapján ellenőrizhető állítások. Szűken értelmezve cégjogi, de tágabb értelemben véve a szavak tényleges jelentése alapján is. Továbbá azért is, mert alperesek nem újságírói következtetéseket, értékítéleteket közvetítettek, hanem más személy állítólagos nyilatkozatát híresztelték.

Hivatkozott arra, hogy tágabb értelemben sem helytálló a közlés, hiszen semmilyen olyan tény, körülmény nincs, amely esetlegesen megalapozhatná azt a közlést, hogy a ... Zrt. a felperes vállalkozása lenne.

Hangsúlyozta, hogy ... tanút a Fővárosi Törvényszék több tanácsa is eredménytelenül kísérelte meg idézni hónapok óta. Az eredeti közlő pedig önként helyreigazította a cikkét.

Megítélése szerint ... vallomásának jegyzőkönyve sem támasztja alá a közlések valóság alapját, illetve nem teremt azoknak kellő ténybeli alapot. A tanú egyáltalán nem mond olyat, hogy fő feladat szórólap osztogatása lenne, hanem csupán az ... vonatkozásában egy esetről beszél, mint kivételes esetről.

Az sem helytálló értékelés az alperes részéről, miszerint az átlagolvasó szempontjából az ... egyenlő a ...-val.

... tanú teljesen elérhetetlen, ettől a bizonyítási indítványtól semmilyen érdemi eredmény nem várható, és ennek elmaradására hivatkozással kérik az alperesek az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését. Az alperesek azt sem tudták megjelölni, hogy mely bizonyítandó tények vonatkozásában tették a bizonyítási indítványt és attól milyen bizonyítási eredmény várható. Az állítólagos tanút ők maguk sem ismerték, vele a cikk megjelentetése előtt a kapcsolatot fel nem vették, meg sem győződtek arról, hogy valóban létező személyről van-e szó.

Hangsúlyozta, hogy a Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontja alapján a helyreigazítás közzétételét akkor lehet megtagadni, ha a kérelemben előadottak valósága nyomban megcáfolható. Az alpereseknek már a helyreigazítási kérelem beérkezésekor is csak akkor lehet joga megtagadni a helyreigazítás közlését, ha megfelelő bizonyítékokkal rendelkezik állításai valóságának igazolására. Az alperesek nem használhatják a peres eljárást arra, hogy egy általuk sem ismert ellenőrizetlen forrást, mint bizonyítékot beszerezzenek.

Kiemelte, hogy a felperes bár közszereplő, nem köteles túrni a róla megjelenő valótlan közléseket. Alperesek minden valóság alap nélküli állításokat híreszteltek, amelynek még vékony ténybeli alapjuk sincsen.

A fellebbezés hivatkozásával szemben a cikk megjelentetése előtt alperesi cikk írója biztosan nem rendelkezett a jegyzőkönyvvel, amelyből következtetéseit levonhatta volna, hiszen a tárgybeli jegyzőkönyv 2018. január 8-án készült, a cikk pedig három nappal korábban, 2018. január 5-én jelent meg.

Az elsőfokú bíróság igyekezett eleget tenni az alperesi bizonyítási indítványnak, azonban az elsőfokú eljárásban egyértelművé vált, hogy attól eredmény nem várható. Csak ezt követően mellőzte az újbóli idézés megkísérlését. Utalt a Pp. 3., 4., 5. §-aira is. Azt a következtetést vonta le, hogy az alperesnek kötelezettsége lett volna a tanú előállításával vagy megfelelő idézési cím bejelentésével előmozdítani az eljárás koncentrált lefolytatását.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú eljárás a Pp. 380. § szerinti kötelező hatályon kívül helyezési okot megvalósító hibában nem szenvedett. Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges körben a bizonyítást lefolytatta. A cikk két dolgozó és egy vállalkozó ismereteit közli, ugyanakkor a cikkből az tűnik ki, hogy a volt dolgozók egyike sem állította, hogy a felperes utasításokat adott, miközben a cikk bevezetője erre utalt. A megnevezett vállalkozó meghallgatása ebben a körben irreleváns volt, a helyreigazított ... cikk bizonyítéknak nem tekinthető az utasításadás körében, ... tanúvallomásának jegyzőkönyv részlete felperestől származó utasításra vonatkozó részletet nem tartalmazott. A felperes vállalkozására vonatkozó közlés tekintetében a kereset pedig a megnevezett vállalkozó meghallgatása nélkül elbíráható volt. Az ügy érdemére ki nem ható bizonyítás mellőzésére figyelemmel nem merült fel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 381. § alapján, és nem volt szükség tárgyalás tartására és a bizonyítás kiegészítésére sem a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja alapján.

A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül a Pp. 369. § (3) bekezdésben írt, fellebbezésben megjelölt felülbírálati jogkörök figyelembe vételével.

A további bizonyítás szükségtelenségére figyelemmel a Pp. 396. § (3) bekezdés a) pontja alapján a tényállás kiegészítésére sem volt indok.

Az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkört biztosító anyagi jogi jogszabályt nem alkalmazott, ezért a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jog gyakorlásának nem volt helye.

Az elsőfokú bíróság helytállóan idézte a jogvitában alkalmazandó jogszabályokat, a másodfokú bíróság az azokból levont következtetéseivel azonban csak részben értett egyet.

A PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel abból kellett kiindulni, hogy a cikk egészére és belső összefüggéseire tekintettel az átlagolvasó a kifogásolt közléseket miként értelmezi. Az elsőfokú bíróság ez alapján helyesen minősítette az utasításra vonatkozó kijelentést tényállításnak és helytállóan bizonyította, hogy az alperes semmilyen módon nem bizonyította, hogy felperes utasítást adott ... cégeinek. Az elsőfokú bíróság az utasításadás körében helytálló következtetést vont le arra, hogy az alperesi bizonyítékok ebben a körben semmit sem támasztanak alá. A cikkben a két alkalmazott szórólapozásról számolt be, az érintett vállalkozó pedig kölcsönről, illetve a számlák végrehajtás alá vonása miatt a felpereshez köthető cégek kedvezményezett megjelöléséről nyilatkozott. Szó esett továbbá ... cégei által közvetített diákok politikai jellegű, szórólapozási tevékenységre vonatkozó megbízásairól, politikusok és ... cégeinek kapcsolatairól.

Az utasítás adására vonatkozó kijelentés nem következtetésként jelenik meg, hanem a szöveg úgy utal rá, mintha az egyik megszólaló szerint a felperes utasításokat is adna. Az átlagolvasó a fellebbezési érveléssel szemben nem értelmezi úgy az utasításra vonatkozó kijelentést, hogy a felperes által vezetett párt egyik tagja adott utasításokat.

A közlés kétségtelenül közérdeklődésre számot tartó témára vonatkozik, és a felperes közéleti szereplőként a közügyekre vonatkozó véleménynyilvánítás szabadságának védelme érdekében többet köteles tûrni a Ptk. 2:44. §-a, és a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [45]-[50] bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel. A hamis tényállítások ugyanakkor a hivatkozott AB határozat alapján sem élveznek önmagukban alkotmányos védelmet. A semmilyen ténybeli alappal nem rendelkező, konkrét valóttalan tényállítások sajtó-helyreigazításának nincs alkotmányos akadálya, az ilyen közlések védelme a közügyek szabad megvitatása érdekében és a Ptk. 2:44. § alapján sem tekinthetőek szükségesnek.

A politikai vitával összefüggően is alaptalanul hivatkoztak az alperesek a PK 12. számú állásfoglalásra. Az alperes nem mutatott be olyan politikai vitát, amelyben az utasításra vonatkozó valótlán és konkrét tényállítás helyreigazítása meg nem engedett állásfoglalásnak minősülne. Mivel a cikk bevezetőjével szemben a cikk szerint az ott hivatkozott dolgozók, de még a nevezett szombathelyi vállalkozó sem ilyen tartalommal nyilatkozott, az alperesi hivatkozással szemben a közlés az utasítás adás tekintetében vitát indító kijelentésnek sem értékelhető.

Az elsőfokú bíróság ezért az utasítás adás körében az Smtv. 12. § (1), (2) bekezdésének megfelelően jogszabálysértés nélkül kötelezte az utasításadásra vonatkozó bizonyítatlan tényállítás tekintetében az I. rendű alperest helyreigazítás közzétételére.

A PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel ugyanakkor helyesen hivatkozott a fellebbező arra, hogy a szövegben kifogásolt ... cégcsoportja valójában a felperes, illetve a felperes pártjának vállalkozása kijelentést az átlagolvasó nem úgy értelmezi, hogy a felperes tulajdonosa, vagy vezetője lenne az említett cégeknek.

A cikk szövegéből kiderül, hogy az említett vállalkozó nem pusztán az általa említett kölcsönt, hanem a ... cégei által, a felperesi cégektől bérkifizetésre kapott kölcsönt, a felpereshez köthető cégeknek a végrehajtás elkerülése érdekében a kedvezményezetti feltüntetését, és a politikusi kapcsolatokat értékelte úgy, hogy a felperes politikailag felhasználja ezt a cégcsoportot, és jelentős befolyása van ... cégeire, ezért az valójában a felperes és pártja vállalkozásának minősíthető. A közlés ezáltal a vállalkozónak a cégcsoport és a felperes kapcsolatára, a felperes és felperesi párt céljaira való felhasználására vonatkozó következtetéseként, véleményként jelenik meg. Nem azt állítja, hogy a felperesé lenne a kérdéses cégcsoport, hanem a cégcsoport tevékenységéről és a politikai kapcsolatairól alkotott a felpereshez kapcsolódó véleményt.

A felperes a hozzá köthető cégtől a ... cégcsoportjába tartozó cégek részére történt kölcsönnyújtást nem vitatta, a bérkifizetés célú kölcsönöket megerősítő, a felperes házastársától származó vallomásról a másodfokú bíróságnak más, előtte folyamatban volt fellebbezési eljárásból (32.Pf.20.325/2018.) hivatalos tudomása is volt. Önmagában a kölcsön léte nem elegendő a pártcélú felhasználásra, a pártvezető befolyásának nagyságára vonatkozó következtetés levonására. A bérkifizetésre adott kölcsön, a baloldali párt érdekében történő szórólapozás, és a perben nem vitatott ... Zrt. cikkben szereplő, felperes által vezetett párthoz köthető politikusokkal való kapcsolatai, honorárium kifizetésre vonatkozó állítás azonban - az elsőfokú bíróság következtetésétől eltérően -, elegendő vékony ténybeli alapot szolgáltatnak ahhoz, hogy a kifogásolt véleményt - annak esetleges téves voltától függetlenül - meg lehessen fogalmazni egy politikai közszereplő vonatkozásában. Nem volt ügydöntő jelentősége ezért annak, hogy a szombathelyi vállalkozó meghallgatására nem került sor.

Az a cikkbeli nyilatkozat, mely szerint az érintett cégcsoport valójában a felperes és a pártja vállalkozása, olyan csekély ténybeli alapon nyugvó vélemény, politikai jellegű tevékenység kritikai értékelése, amit a felperesnek - helyességétől vagy helytelenségétől függetlenül -, mint politikus közéleti szereplőnek a közügyek szabad megvitatásával összefüggően el kellett viselnie a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [43]-[50] bekezdéseiben, és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [37] bekezdésében foglalt szempontokra, és a felperes nagyobb türeési kötelezettségére figyelemmel.

Erre tekintettel az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján - a felperest és a cégcsoportot érintő vélemény tekintetében - helyreigazításnak nem volt helye. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság

ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította a felperes és pártja vállalkozására vonatkozó szövegrész tekintetében.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta.

A fellebbezés részben eredményre vezetett, a pernyertesség-pervesztesség aránya azonban közel egyenlő volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 83. § (2) bekezdése, a Pp. 364. § folytán alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy a peres felek maguk kötelesek az első- és másodfokú perköltségeiket viselni.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2018. október 19.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró